

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Iurie Bejenaru,
Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de inculpatul
Rotari Ion, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2013 și
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2013,
în cauza penală în privința lui

Rotari Ion Sergiu,

*născut la 17 octombrie 1980, originar și
domiciliat în s. Cimișeni, r-ul Criuleni.*

**Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:**

- 1. de la 14 martie 2013 - până la 12 iunie 2013
(instanța de fond);*
- 2. de la 05 iulie 2013 - până la 16 octombrie 2013
(instanța de apel);*
- 3. de la 23 decembrie 2013 - până la 20 mai 2014
(instanța de recurs ordinar).*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Avocatul Ghițu Alexandr care acordă asistență juridică garantată de
stat inculpatului Rotari Ion, a solicitat admiterea recursului ordinar în
sensul declarat.

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a solicitat respingerea recursului
declarat de inculpatul Rotari Ion, ca fiind nefondat.

Succesorul părții vătămate Sîrbu Alla, fiind citată legal pe adresele
nominalizate în actele cauzei (la dosar fiind anexate avizele de recepție), în
ședința instanței de recurs nu s-a prezentat.

Inculpatul Rotari Ion fiind înștiințat legal pe adresa nominalizată în
actele cauzei și rechizitoriu (la dosar fiind anexate avizele de recepție) în
ședința instanței de recurs nu s-a prezentat.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2013, Rotari Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

S-a dispus încasarea de la Rotari Ion în beneficiul succesorului părții vătămate Sîrbu Alla, suma de 23 236,50 lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Rotari Ion la 26 decembrie 2012, aproximativ la ora 23⁰⁰, deplasându-se pe traseul Cimișeni, r-nul Hîncești, conducînd automobilul, de model „Volkswagen Golf”, cu n/î C IB 053, cu viteza de aproximativ 38 km/oră, nu a manifestat prudență sporită la trafic în timp ce se deplasa pe timp de noapte și ghețuș, prin ce a ignorat cerințele art. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, care stipulează că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: - starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, - dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, - starea tehnică a vehicolului și particularitățile încărcăturii, - situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și art. 3 din RCR potrivit căruia “Participanții la trafic sînt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente.” și ca urmare a tamponat pietonul Sîrbu Alexei.

În urma accidentului rutier, pietonului Sîrbu Alexei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 7 D din 11 ianuarie 2013, i-au fost cauzate, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora ultimul la 10 ianuarie 2013 a decedat.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată au declarat apel inculpatul Rotari Ion și avocatul acestuia Cușnir Sergiu, care au solicitat, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

În susținerea cererii de apel, apelanții au invocat că instanța de fond a examinat unilateral probele existente în cauză și stabilind anumite concluzii referitoare la factorii de apreciere a securității de circulație a mijloacelor de transport contrar probelor și art. 6 CEDO, nu au motivat în nici un fel de ce au ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului, în condiția în care Rotari I. nu a încălcat nici o regulă a circulației rutiere, cu atât mai mult limita de viteză stabilită, care vine ca o condiție cumulativă factorilor indicați în învinuire;

- Rotari Ion a fost pus sub învinuire în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, deși urmărirea penală a fost pornită pentru o altă infracțiune, adică pentru art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ceea ce constituie o încălcare esențială a procesului penal;

- din raportul de expertiză medico-legală nr. 7 D din 11 ianuarie 2013 rezultă că decesul victimei a survenit în urma unei traume cranio – cerebrale, vătămare care nu a survenit în urma incidentului cu automobilul condus de Rotari I., prin urmare nefiind stabilită legătura cauzală între incident și vătămarea corporală în urma căreia a survenit decesul, cu atât mai mult că în urma examinării autoturismului de model “Volkswagen Golf” nu au fost depistate careva consecințe ale tamponării.

Consideră că vătămarea corporală care a dus la decesul părții vătămate putea fi cauzată în urma căderii lui Sîrbu Alexei de la înălțimea propriului corp, deoarece conform declarațiilor martorului Lungu Veaceslav, Sîrbu Alexei abia se ținea pe picioare când a coborât din taxi.

Totodată instanța de fond nu a ținut cont de faptul că viteza cu care se deplasa automobil condus de Rotari I. era de 38 km/oră, ceea ce se încadrează în prevederile art. 47 a Regulamentului Circulației Rutiere, mai mult conform raportului de expertiză auto - tehnică nr. 276 din 21.02.2013 s-a constatat cu certitudine că la momentul apariției pietonului amplasat în poziție orizontală pe banda de circulație, conducătorul automobilului nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare.

Consideră că instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea prejudiciului material din contul lui Rotari I. în beneficiul părții vătămate Sîrbu Alla, prejudiciu care nu numai că nu a fost probat, dar nici nu a fost solicitat așa cum prevede art.221 Cod de procedură penală. Mai mult nu a fost argumentat nici cuantumul sumei solicitate, fiind prezentate bonuri de casă în valoare totală de 2731,75 lei, pe când instanța a admis o acțiune civilă în sumă de 23236,50 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2013, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței instanței de fond.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că, instanța de fond corect și-a argumentat sentința, invocând în mod concret la împrejurările care au confirmat învinuirea înaintată lui Rotari I.

În acest context, instanța de apel, a conchis că nu și-a găsit confirmare argumentele invocate de apelant referitor la faptul că urmărirea penală a fost pornită pentru o infracțiune, iar învinuirea i-a fost înaintată lui Rotari I. pentru altă infracțiune. La acest capitol instanța de apel a menționat că, prin ordonanța din 09.01.2013 s-a dispus începerea urmăririi penale în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, însă ulterior după decesul părții vătămate care a survenit la 10.01.2013, Rotari I. a fost recunoscut în calitate de bănuít pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar la 05.03.2013 corect a fost pus sub învinuire în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Referitor la afirmația apelantului că trauma care a provocat decesul victimei nu a apărut în rezultatul accidentului rutier dar în urma căderii de la înălțimea propriului corp, a fost respinsă ca neîntemeiată, deoarece în opinia Colegiului penal, această versiune este combătută prin raportul de expertiză medico legală nr. 7 D din 11.01.2014 și prin declarațiile succesului legal Sîrbu A.

Totodată, Colegiul penal a conchis că, instanța de fond corect a dispus încasarea sumei de 23236,50 lei, argumentînd că deși succesul părții vătămate nu a depus o acțiune civilă, în declarațiile făcute în cadrul ședinței de judecată ultima a indicat suma pretențiilor materiale pe care le

are față de inculpat, prin urmare, instanța de fond a avut temei legal de a dispune încasarea de la inculpat a sumei solicitate.

6. Împotriva hotărîrilor pronunțate în cauză a declarat recurs ordinar inculpatul Rotari Ion, care invocînd temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea acestora cu pronunțarea unei hotărîri de achitare.

Recurentul a menționat că atît instanța de fond cît și cea de apel au dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar, fapt ce a adus la o condamnare nefondată, deoarece vina sa în comiterea infracțiunii incriminate nu a fost prin nimic probată. Astfel, instanța de apel eronat a apreciat nerespectarea Regulamentului Circulației Rutiere, neavînd probe care ar confirma lipsa sau existent dexterității în timpul conducerii. Mai mult la examinarea automobilului pe care l-a condus nu a fost depistată nici o urmă de tamponare sau măcar atingere a părții vătămate în urma coliziunii.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșînd o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

În susținerea acestei poziții, călăuzitoare sunt și prevederile din pct. 14.7 a Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr.22 din 12.12.2005 *“Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”*, cu modificările ulterioare unde este stipulat că, în sensul cerințelor art.414 CPP, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 CPP.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În același context Colegiul penal lărgit, mai menționează și despre stipulările prevăzute de art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, conform cărora toate probele administrate în cauză trebuie să se verifice sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar ulterior, analizate în coroborarea lor din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității informației ce o conțin.

Prin urmare, statuînd asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la adoptarea deciziei de respingere a apelului părții apărării, cu menținerea sentinței fără modificări, n-a respectat întocmai prevederile legale enunțate, adoptînd o soluție pripită în speța discutată, din următoarele considerente.

Conform art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești,

vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Din textul recursului, se constată că recurentul invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume, că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la toate argumentele invocate în apel, iar reieșind din circumstanțele cauzei, acțiunile inculpatului Rotari Ion, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Colegiul lărgit, verificând argumentele recursului, în raport cu actele cauzei, constată că judecând apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită de respingere a apelului declarant.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că judecând apelul instanța de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelanți, respectând prevederile legale enunțate anterior.

În speță, instanța de fond s-a limitat doar la descrierea probelor prezentate de partea acuzării, iar instanța de apel în decizia adoptată în general nu a făcut careva referire la probele care confirmă în opinia sa vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și nu a supus unei analize ample fiecare probă în parte în raport cu motivele inculpatului Rotari I. invocate în apelul declarat.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, instanța de apel a lăsat fără justă apreciere și nu s-a pronunțat în nici un fel asupra declarațiilor inculpatului Rotari Ion, date în cadrul urmăririi penale și susținute în ședința instanței de fond și de apel (f.d. 34,141) precum și asupra declarațiilor martorilor Rabei Victor (f.d.157-159) și Țurcanu Galina (f.d.35, 148-150) din care rezultă că după ce automobilul a staționat, picioarele și corpul pînă la jumătate a lui Sîrbu Alexei erau sub mașină între roțile din față, iar capul acestuia era în aceeași poziție înafara mijlocului de transport.

Totodată, instanța de apel nu s-a pronunțat și asupra declarațiilor martorului Lungu Veaceslav, date în cadrul urmăririi penale și susținute în ședința de judecată a instanței de fond, care a explicat că la 26 decembrie 2012 l-a transportat pe Sîrbu Alexei cu taxiul pe care el îl conducea în

s. Cimișeni, r-nul Criuleni, unde lângă un magazin Sîrbu Alexei a coborît din automobil, ultimul fiind în stare de ebrietate avansată abia se ținea pe picioare (f.d.59,146-147).

Instanța de recurs constată că atît instanța de fond, cît și cea de apel nu a apreciat *procesul - verbal de efectuare a experimentului din 13 februarie 2013*, potrivit căruia s-a stabilit vizibilitatea de 35 metri (f.d. 43); *raportul de expertiză nr. 276 din 21 februarie 2013*, prin care s-a constatat că viteza cu care Rotari I. conducea automobilul era de aproximativ de 38 km/oră, și la momentul apariției pietonului în vizorul conducătorului automobilului, ultimul nu a avut posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare (f.d.54-56); *procesul – verbal de cercetare la fața locului cu schița accidentului rutier din 26 decembrie 2012*, prin care s-a stabilit lungimea urmelor de frînare a roților de 27,7 m (f.d.9-10); *raportul de expertiză medico – legală nr. 7D din 11 ianuarie 2013* prin care s-a constatat că decesul victimei a survenit în urma **traumei cranio - cerebrale închise** (f.d.26-27); *procesul verbal de examinare a obiectului din 13 februarie 2013 cu fișa fotografică*, prin care s-a constatat că automobilul de model „Volkswagen Golf ” cu nr/î C IB - 053 este într-o stare tehnică bună cu toate dispozitivele funcționale, iar **careva urme de tamponare nu au fost depistate** (f.d.45-48).

Prin urmare, instanța urma să verifice în ce circumstanțe la partea vătămată a apărut trauma cranio-cerebrală, care a provocat decesul acesteia, or potrivit declarațiilor inculpatului și martorilor Rabei Victor și Țurcanu Galina s-a stabilit că după ce automobilul a staționat picioarele și corpul pînă la jumătate a lui Sîrbu Alexei erau sub mașină între roțile din față, pe cînd **capul acestuia era în aceeași poziție înafara mijlocului de transport**, iar potrivit procesului - verbal de examinare a obiectului din 13 februarie 2013 la automobilul de model „Volkswagen Golf” cu nr/î C IB – 053 careva urme de tamponare nu au fost depistate.

La fel, Colegiul penal ține să menționeze că instanțele ierarhic inferioare nu au examinat și nu au supus verificării versiunea inculpatului, potrivit căreia la momentul impactului mașina doar a împins corpul persoanei care era în poziție orizontală și care a alunecat pe gheață sub automobil, de unde a fost ulterior cu ușurință scos.

Generalizând cele menționate anterior Colegiul penal conchide că, instanța de apel pripit, a susținut poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la vinovăția lui Rotari Ion în comiterea infracțiunii incriminate.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe în raport cu motivele invocate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare corect să rețină starea de fapt.

În viziunea Colegiului penal Lărgit, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, (instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel) și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de inculpat și avocatul acestuia în apel, și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Rotari Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2013 în cauza penală în privința lui *Rotari Ion Sergiu* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la 17 iunie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Iurie Bejenaru

Vladimir Timofti